

Rijksbrede instructie exporteren chatberichten

In maart 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat zakelijke berichten van bestuurders en ambtenaren die worden verstuurd via berichtendiensten als WhatsApp en SMS onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vallen. Het maakt daarbij niet uit of ze worden verzonden vanaf een zakelijke of privételefoon. Dit betekent dat chatberichten dezelfde status hebben als bijvoorbeeld e-mails en memo's: ze vallen onder de definitie van document en zijn daarmee opvraagbaar door bijvoorbeeld journalisten. Het kan dus voorkomen dat je voor een Wob-verzoek relevante chatberichten van je telefoon moet exporteren naar e-mail en een DMS, zodat deze betrokken kunnen worden bij de afweging welke informatie wel of niet openbaar wordt gemaakt.

In deze handleiding lees je hoe je zakelijke chatberichten exporteert. We lichten daarbij de 4 meest gangbare berichtenapps uit: WhatsApp, Signal, Treema en SMS. Deze handleiding is het eerste product behorende bij een nieuwe beleidslijn over het gebruik van berichtendiensten bij het Rijk. Deze nieuwe beleidslijn volgt in de loop van de zomer.

Een aantal aandachtspunten vooraf:

- Sta stil bij het gebruik van deze apps: is het nodig dit te sturen als chatbericht? Berichtenapps zijn niet per definitie veilig en kunnen onbedoeld persoonsgegevens of bestuurlijke informatie blootstellen. Wil je weten welke berichten prima via de app kunnen? J&V heeft hiervoor de campagne [Beter van Niet](#) lopen.
- Denk daarbij ook na over archivering. Chatberichten met bestuurlijke informatie dan wel bestuurlijke aangelegenheden dienen te worden opgeslagen in de **DMS** van je organisatie.
- Gebruik altijd je **zakelijke e-mail** voor het versturen en ontvangen van chatberichten.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Dit staat voor 'chatberichten'. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier en in de **DMS** conform gebruikelijke methoden.

Inhoud

iPhone (iOS 12).....	2
WhatsApp	2
E-mailapplicatie.....	3
BlackBerry	3
Signal	4
E-mailapplicatie.....	4
BlackBerry	5
Treema	5
E-mailapplicatie.....	6
BlackBerry	6
SMS	6
E-mailapplicatie.....	7
BlackBerry	7
Android 8.0	8
WhatsApp	8
E-mailapplicatie.....	8
BlackBerry	9
Signal	10
E-mailapplicatie.....	10
BlackBerry	11
Treema	11
E-mailapplicatie.....	12
BlackBerry	12
SMS	12
E-mailapplicatie.....	13
BlackBerry	13

iPhone (iOS 12)

WhatsApp

Voor WhatsApp op de iPhone zijn er twee opties: een chat in zijn geheel exporteren of het exporteren van een select aantal berichten.

Een hele chat exporteren:

- Open **WhatsApp**.
- Tik bovenin op het tabblad **Chats**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Tik bovenaan op de naam van de persoon.
- Tik op **Exporteer chat**.
- Als je de uitgewisselde foto's, video's en documenten wilt meesturen, kies je **Voeg media bij**. Wil je dat niet, kies dan **Zonder media**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

Eén of meerdere berichten exporteren:

WhatsApp-berichten kunnen op de iPhone alleen gekopieerd worden zonder meta-data, dus het is dan niet duidelijk wie wat zegt en wanneer. Met deze stappen maak je een screenshot van de berichten.

- Open **WhatsApp**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **Home knop** (voor iPhone 10: houd de **aan/uit knop** en de **Volume omhoog knop** tegelijk ingedrukt voor een screenshot). De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Foto's-app.
- Maak meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen. Ook de **datum** moet duidelijk zijn, dus maak eventueel screenshots van het gesprek naar de relevante berichten toe.
- Ga naar de **Foto's-app**.
- Tik rechtsboven op **Select**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik links onderin op het pictogram met de pijl naar boven voor **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Een hele chat exporteren:

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- Het chatgesprek is omgezet naar een zip-bestand en staat in de bijlage van de e-mail. Heb je gekozen voor **Voeg media bij**, dan staan de uitgewisselde bestanden in het zip-bestand.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Eén of meerdere berichten exporteren:

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

Een hele chat exporteren:

- Kies voor **Work**.
- Het chatgesprek is omgezet naar een zip-bestand en staat in de bijlage van de e-mail. Heb je gekozen voor **Voeg media bij**, dan staan de uitgewisselde bestanden in het zip-bestand.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Eén of meerdere berichten exporteren:

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Signal

Signal-berichten kunnen alleen gekopieerd worden zonder meta-data, dus het is dan niet duidelijk wie wat zegt en wanneer. Met deze stappen maak je een screenshot van de berichten.

- Open **Signal**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **Home knop** (voor iPhone 10: houd de **aan/uit knop** en de **Volume omhoog knop** tegelijk ingedrukt voor een screenshot). De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Foto's-app.
- Maak eventueel meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen.
- Ga naar de **Foto's-app**.
- Tik rechtsboven op **Select**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik links onderin op het pictogram met de pijl naar boven voor **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.

- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden.
Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

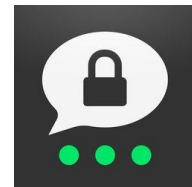
- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden.
Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Treema

Treema heeft op dit moment geen optie voor het selecteren en kopiëren van berichten met meta-data, met deze stappen maak je een screenshot van de berichten.

- Open **Treema**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **Home knop** (voor iPhone 10: houd de **aan/uit knop** en de **volume omhoog knop** tegelijk ingedrukt voor een screenshot). De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Foto's-app.
- Maak meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen. Ook de **datum** moet duidelijk zijn, dus maak eventueel screenshots van het gesprek naar de relevante berichten toe.
- Ga naar de **Foto's-app**.
- Tik rechtsboven op **Select**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik links onderin op het pictogram met de pijl naar boven voor **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

SMS

SMS-berichten kunnen alleen gekopieerd worden zonder meta-data, dus het is dan niet duidelijk wie wat zegt en wanneer. Met deze stappen maak je een screenshot van de berichten. Er bestaat software van derde partijen om dit zonder screenshots te doen.

- Open de **Berichten-app**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **Home knop** (voor iPhone 10: houd de **aan/uit knop** en de **volume omhoog knop** tegelijk ingedrukt voor een screenshot). De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Foto's-app.

- Maak meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen. Ook de **datum** moet duidelijk zijn, dus maak eventueel screenshots van het gesprek naar de relevante berichten toe.
- Ga naar de **Foto's-app**.
- Tik rechtsboven op **Select**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik links onderin op het pictogram met de pijl naar boven voor **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Android 8.0

WhatsApp

Voor WhatsApp op Android zijn er twee opties: een chat in zijn geheel exporteren of het exporteren van een select aantal berichten.

Een hele chat exporteren:

- Open **WhatsApp**.
- Tik bovenin op het tabblad **Chats**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Tik rechtsboven op het pictogram met drie puntjes boven elkaar voor **Opties**.
- Tik op **Meer** en kies daarna voor **Chat exporteren**.
- Als je de uitgewisselde foto's, video's en documenten wilt meesturen, kies je **Media bijvoegen**. Wil je dat niet, kies dan **Niet bijvoegen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

Eén of meerdere berichten exporteren:

- Open **WhatsApp**.
- Tik bovenin op het tabblad **Chats**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Houdt het bericht dat je wil exporteren ingedrukt totdat deze blauw oplicht.
- Tik eventueel op de andere berichten die je wilt exporteren, deze worden ook blauw.
- Tik rechtsboven op het pictogram met het vierkant voor **Kopiëren**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Een hele chat exporteren:

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- Het chatgesprek is omgezet naar een document met de naam `WhatsApp-chat met <naam>.txt` (document met tekst, maar zonder opmaak) en staat in de bijlage van de e-mail. Heb je

gekozen voor **Media bijvoegen**, dan staan de uitgewisselde bestanden los in de bijlage.

- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Eén of meerdere berichten exporteren:

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Ga naar **E-mail**.
- Maak een nieuwe e-mail.
- Houd het witte tekstveld dat is bedoeld voor je bericht ingedrukt totdat het keuzemenu verschijnt met de opties voor Knippen, Kopiëren en Plakken.
- Kies voor **Plakken**. De berichten worden als platte tekst in de e-mail geplakt.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

Hele chat exporteren:

- Kies voor **Work**.
- Het chatgesprek is omgezet naar een document met de naam *'WhatsApp-chat met <naam>.txt'* (een document met tekst, maar zonder opmaak) en staat in de bijlage van de e-mail. Heb je gekozen voor **Media bijvoegen**, dan staan de uitgewisselde bestanden los in de bijlage.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Eén of meerdere berichten exporteren:

- Ga naar **Work**.
- Maak een nieuwe e-mail door rechtsboven op het pictogram met de envelop te tikken.
- Houd het witte tekstveld ingedrukt totdat het keuzemenu verschijnt met de opties voor Knippen, Kopiëren en Plakken.
- Kies voor **Plakken**. De berichten worden als platte tekst in de e-mail geplakt.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Signal

Signal-berichten kunnen alleen gekopieerd worden zonder meta-data, dus het is dan niet duidelijk wie wat zegt en wanneer. Met deze stappen maak je een screenshot van de berichten.

- Open **Signal**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **volume omlaag-knop**. De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Galerij-app.
- Maak eventueel meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen.
- Ga naar de **Galerij-app**.
- Tik rechtsboven op het pictogram met drie puntjes boven elkaar voor **Opties**.
- Tik op **Delen**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik rechtsboven weer op **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.

- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

Treema

Treema heeft op dit moment geen optie voor het selecteren en kopiëren van berichten met meta-data, met deze stappen maak je een screenshot van de berichten.

- Open **Treema**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **volume omlaag-knop**. De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Galerij-app.
- Maak meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen. Ook de **datum** moet duidelijk zijn, dus maak eventueel screenshots van het gesprek naar de relevante berichten toe.
- Ga naar de **Galerij-app**.
- Tik rechtsboven op het pictogram met drie puntjes boven elkaar voor **Opties**.
- Tik op **Delen**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik rechtsboven weer op **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

SMS

SMS-berichten kunnen alleen gekopieerd worden zonder meta-data, dus het is dan niet duidelijk wie wat zegt en wanneer. Met deze stappen maak je een screenshot van de berichten. Er bestaat software van derde partijen om dit zonder screenshots te doen.

- Open de **Berichten-app**.
- Open het gesprek dat je wilt exporteren naar je zakelijke e-mailadres. Doe dit door op de naam van de contactpersoon te tikken.
- Zorg ervoor dat de berichten die je wilt kopiëren in beeld staan.
- Houd de **aan/uit knop** aan de rand van je telefoon ingedrukt en druk tegelijkertijd op de **volume omlaag-knop**. De screenshot wordt gemaakt en opgeslagen in de Galerij-app.
- Maak meerdere screenshots, mochten de berichten niet in één scherm passen. Ook de **datum** moet duidelijk zijn, dus maak eventueel screenshots van het gesprek naar de relevante berichten toe.

- Ga naar de **Galerij-app**.
- Tik rechtsboven op het pictogram met drie puntjes boven elkaar voor **Opties**.
- Tik op **Delen**. Zet een vinkje bij de screenshots die je gemaakt hebt, door op de afbeeldingen te tikken.
- Tik rechtsboven weer op **Delen**.
- Volg nu de stappen van [E-mailapplicatie](#) of [BlackBerry](#).

E-mailapplicatie

LET OP: stuur geen berichten door via je persoonlijke e-mailadres.

Als je jouw zakelijke e-mailadres gebruikt op de **E-mailapplicatie**, volg je de volgende stappen:

- Kies voor **E-mail**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

BlackBerry

- Kies voor **Work**.
- De screenshots staan nu in de bijlage van de e-mail.
- Geef de e-mail een duidelijke onderwerpsregel met **CB** ervoor. Zet de **datum** van het relevante gesprek en de **naam** van je gesprekspartner daar ook bij.
- Controleer dat je geen persoonlijk e-mailadres gebruikt.
- Verzend de e-mail naar je eigen zakelijke e-mailadres.
- Sla de e-mail op in het betreffende dossier.
- Sla de e-mail op in de DMS conform gebruikelijke methoden. Ga voor vragen naar de systeembeheerder van je organisatie.

